

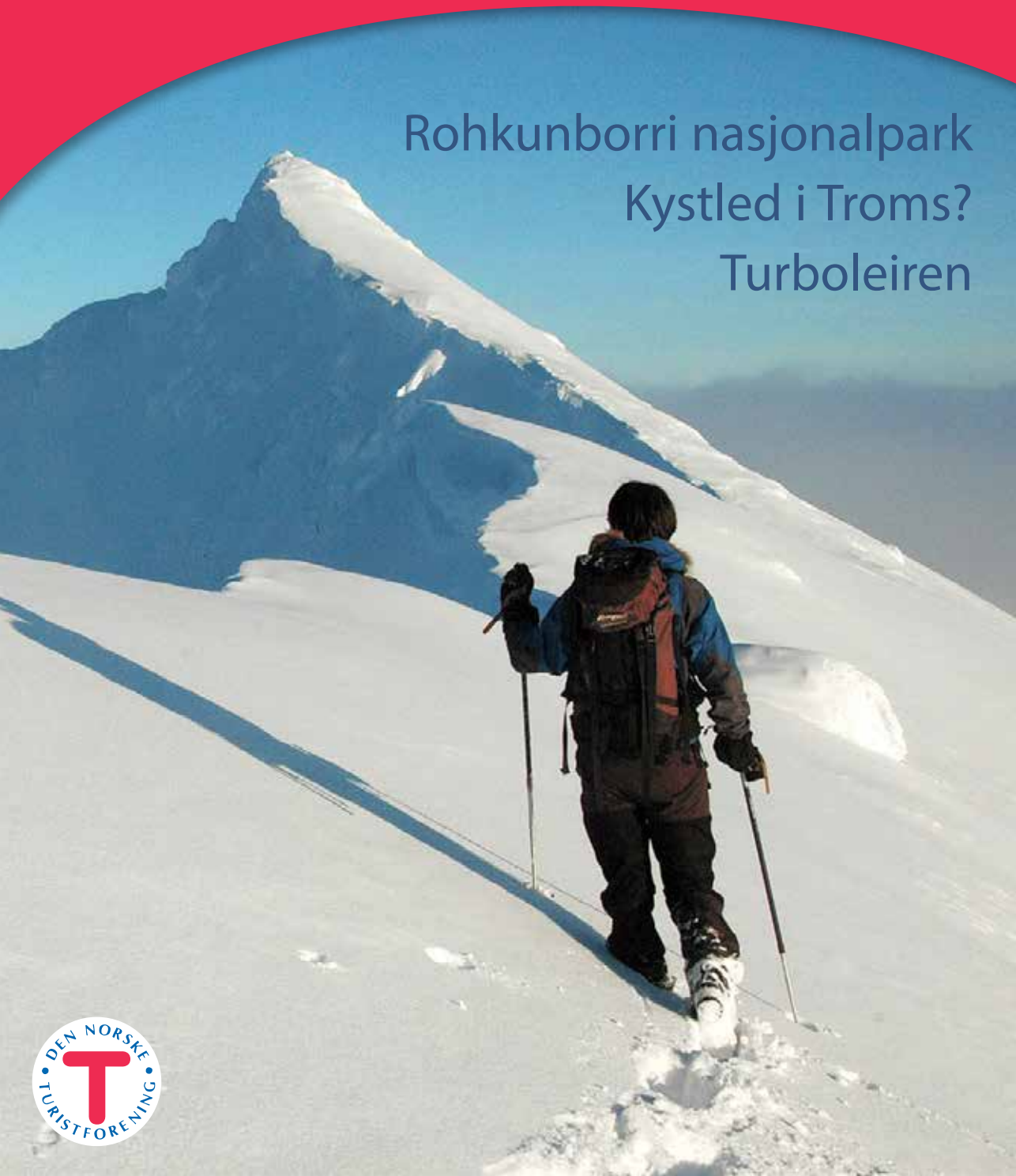

Fjellvåken

MEDLEMSAVIS FOR TROMS TURLAG • NR. 1 – 2009 – 31. ÅRGANG

Rohkunborri nasjonalpark
Kystled i Troms?
Turboleiren

Friluftsliv i egen hage!

Han sa det mannen på lokalnyhetene her om dagen: "Skal folk her i Troms komme seg til fjells, så må de jo langt nedi Europa. Ikkje e det heisa og ikkje e det skuterløyper her oppe". Og slik er det. Denne mannen som var så indignert over manglende friluftstilbud i eget fylke, har mange medsamsvorne. Mange reiser sørover for å oppleve mye mere spennende ting ute i naturen enn det både fylket og landet kan tilby.

Reiselivet er på offensiven og spesielt i disse finanskrisetider tilbyr land og by sine fristende friluftstilbud. Jeg har bladd i noen brosjyrer som ble tilbudt på Norge sin stand på ei stor reiselivsmesse i Berlin for få månedersiden. "Winter im Norwegen" høres spennende ut, men det første som møter leseren er et norgeskart

som rekker sånn omtrent til Lofoten. I en annen brosjyre som også DNT har satt sitt merke på, er den eneste mulige vinteraktiviteten i Nord-Norge en hundesledetur på Finnmarksvidda. Og ikke et ord mer enn det!

Så det er ikke rart at karen på lokalnyhetene mener han må langt avgårde for å finne mulighetene ute i naturen. Det står i brosjyrene. Sø i landet er det en eksplosjonsartet utbygging i fjellet med heiser, løyper og hytte/leilighetsanlegg. Næringslivet ser hva folk ønsker av tilbud når de skal kople av i fjellet.

Det var som han sa det, sjåføren som kjørte den svingete fjellveien helt til topps hver dag. "Dette er den beste måten jeg kan nyte naturen på og slappe av etter en stressende dag".

Avtroppende leder i sitt favorittområde. Foto: Sverre Larssen

Stakkars Senja som strever med å reklamere for sine friluftstilbud. Dere har ikke heiser eller høyfjellshotell, bare nokka fjell som går i havet. Det er få turister som tiltrekkes av det. Og enda vanskeligere slik dere ligger bortgjemt mellom Lofoten og Lyngsalpene. Men okke som, vi er noen som synes Senjabu ligger midt i smørøyet som en utmerket base for flotte og rike opplevelser. Men det er ikke inn i tiden. Men kanskje skal vi bare være sjeleglade til. Da har vi herligheten for oss sjøl.

Arne Næss beskriver med enkle ord hva han opplevde som et rikt liv: "Hvis det er tre bøtter med vann på Tvergastein, midt på vinteren, ser jeg på det som rikdom." Rikdommen ligger med andre ord i egen hage – så nært, så nært! Og jeg kan jo henge meg

på den store filosofen og si: har jeg fått to bøtter vann inn på Gappo vinterstid, da er jeg søkkrik!

Til slutt vil jeg takke redaksjonen i Fjellvåken for godt arbeid og stor tålmodighet. Vi har sammen vært med på en snuoperasjon for medlemsbladet som har ført til mye mere arbeid for redaksjonen. Dokker har stått han av med glans!

Jeg har hatt fire flotte år som styreleder og takker alle samarbeidspartnere på alle områder innen Turlaget for et fantastisk driv og stå på mot. Ingen løft har vært umulig. Lykke til med framgang og trivsel!

Hilsen
Jorunn Fleten, styreleder

Rohkunborri nasjonalpark

Av Toril Skoglund

Etter fem års arbeid har Fylkesmannen i Troms i januar måned sendt inn forslag til Direktoratet for naturforvaltning (DN) om tilrådning at Rohkunborri nasjonalpark opprettes i Bardu kommune.

Nasjonalparken som foreslås har et totalt areal på 571 km² og omfatter indre deler av Sørdalen og Isdalen, fjellområdene mot svenskegrensen østover og inkluderer fjellmassivet Rohkunborri–Bihppas og Stordalen og den store innsjøen Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Dette betyr at turstien gjennom Sørdalen, Lappjordhytta og turstien fra Lappjordhytta mot Salvasskardet vil inngå i nasjonalparken.

Vern som nasjonalpark vil sikre en variert fjellnatur i indre Troms med naturverdier knyttet spesielt til landskapsformer, rike løvskoger, kalkrik fjellvegetasjon. I tillegg har området store, sammenhengende våtmarksområder og innsjøer som er viktige hekke- og

næringsområder for vannfugler. Geavdnjajávri er en stor innsjø med opprinnelige dyre- og plantesamfunn og fiskebestander. Det er også kulturminner og kulturmiljøer innenfor det foreslåtte verneområdene som vurderes samlet sett å være av stor verdi, både regionalt og nasjonalt.

Fylkesmannen i Troms vektlegger i sin tilrådning at det er store naturverdier i området som er viktig å sikre for fremtiden, og at dette er et stort naturområde med få inngrep. I tillegg til dette er det et formål med opprettelse av nasjonalparken å gi allmennheten anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Området blir nå vernet mot en rekke tekniske inngrep, dog er det ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende stier, skilt og bruer. Turlaget vil kunne søke om dispensasjon for bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av utstyr til

Staggonjunki blir en del av den nye nasjonalparken. Foto: Toril Skoglund

Lappjordhytta.

I forskriften for nasjonalparken er det vektlagt å ivareta brukerinteressene i området. Dette er et område hvor det drives både norsk og svensk rein-drift. Det legges opp til at reindrifft fortsatt skal drives og utvikles innenfor rammen av vernefor-skriften.

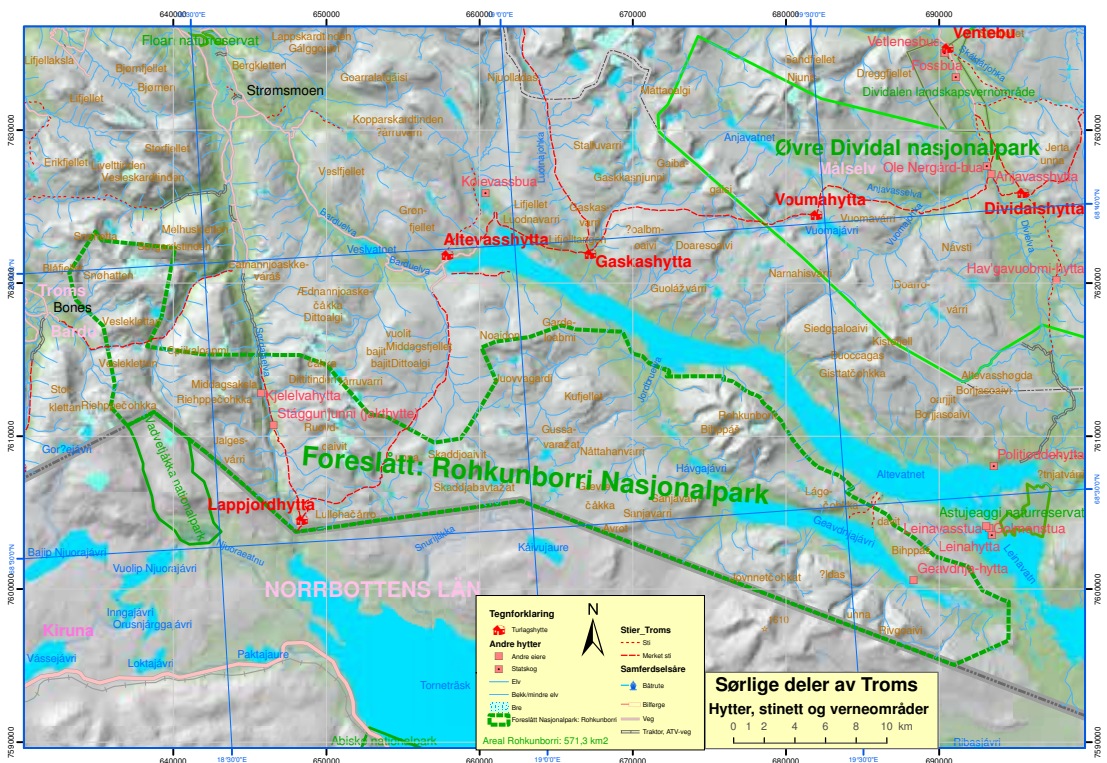
Prosessen videre er slik at Direktoratet for naturforvaltning som sender forslaget til vern til slutt-behandling i Miljøverndepartementet. Endelig ved-tak skjer ved en Kongelig resolusjon.

Hvis du vil vite mer om Rohkunborri nasjonalpark kan du lese mer på Fylkesmannen sine hjemmesider: www.fylkesmannen.no

Flott elvelandskap vernes. Elva fra Geavdnja til Leina.

Foto: Toril Skoglund

Nasjonalparkkommune og nasjonalparklandsby i Nordreisa

Den 27. februar 2008 ble det kunngjort at Nordreisa kommune hadde fått tildelt status som nasjonalparkkommune og Storslett tildelt status som nasjonalparklandsby. Tildelingen er gjort av Miljøverndepartementet, og ble kunngjort på et seminar om reiseliv i Stjørdal i regi av Direktoratet for naturforvaltning. Målselv er også tildelt status som nasjonalparkkommune. Det betyr at vi har to nasjonalparkkommuner i Troms og en nasjonalparklandsby på Storslett, for øvrig den eneste nord for Jotunheimen/Lom. Ved tildelingen i 2008 var det 23 nasjonalparkkommuner, per 2009 er tallet økt til 31.

Nasjonalparkkommune

Kriteriene for utvelgelse av nasjonalparkkommuner er definert ut fra areal nasjonalpark eller prosentvis nasjonalparkvern av kommunens totale areal.

Kommunene må ha:

- Minimum 30 % av kommunens areal eller minst 300 km² vernet som nasjonalpark, eller hele nasjonalparker innen kommunen
- Kommunen har nasjonalparkareal og deltar i et interkommunalt samarbeid angående nasjonalparkinformasjon/tilrettelegging/reiseliv med andre kommuner med nasjonalparkareal, eller kommunen har et autorisert nasjonalparksenter.

Nasjonalparkkommunene beholder statusen i inntil ti år før de må søke på nytt om å opprettholde statusen. Tildelingen av status som nasjonalparklandsby lanseres som et pilotprosjekt som skal evalueres i løpet av 2–3 år.

Nasjonalparklandsby

Nasjonalparklandsby blir benyttet som betegnelse på mer bebygde områder/etablerte sentra som er viktige innfallsporter til nasjonalparken. Kriteriene for utvelgelse av nasjonalparklandsby er kvalitative.

- Stedet skal være nærmeste servicesenter i fht. nasjonalparken, der det er muligheter for å få informasjon, overnattingsmuligheter, muligheter for å kjøpe mat

- Stedet skal framstå med en helhetlig miljøprofil
- Det skal eksistere en stedsutviklingsplan for stedet som tar høyde for nærhet til nasjonalparken
- Stedet skal være en naturlig atkomst/innfallsport til nasjonalparken
- Stedet skal inneha kompetanse til å formidle informasjon om nasjonalparken og være aktiv med markedsføring av nasjonalparken
- Kommunen skal ha godkjent kommuneplan (arealdel).

I tillegg kan følgende kriterier støtte opp under de ovenstående hovedkriteriene:

- Opprettholdelse av landskap/landskapspleie
- Aktiv produktutvikling – produkter rettet mot verneområdet (guiding, tilrettelegging...)
- Kulturbærer
- Bevisst på lokale tradisjoner, lokal mat.

Nasjonalparkkommunene og nasjonalparklandsbyene får rett til å bruke en varemerkebeskyttet logo som bevis på den nye statusen. Logoen kan brukes i markedsføringen av områdene.

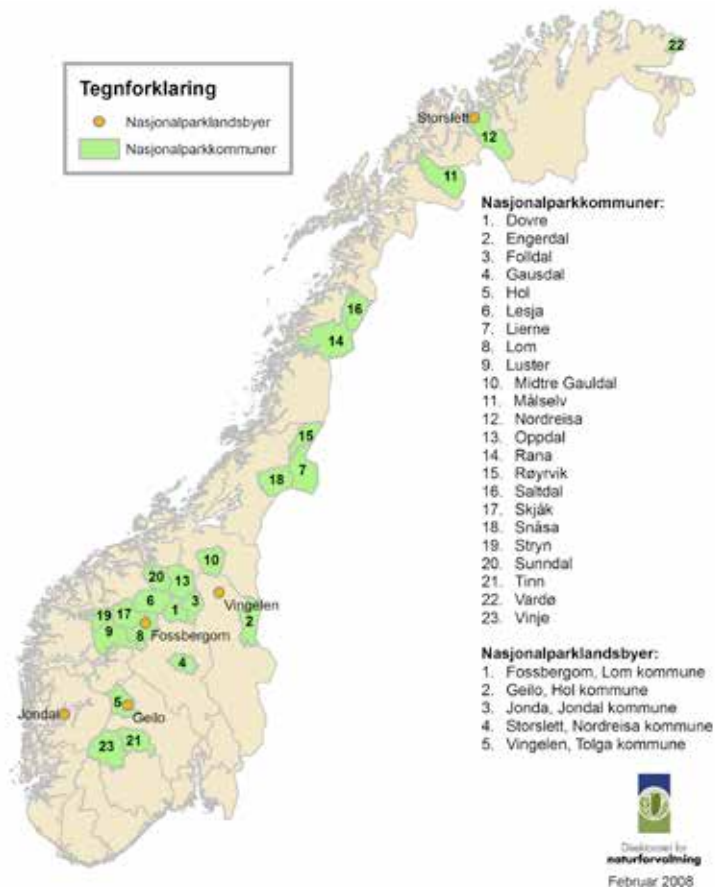
Lokalt utviklingsarbeid, bruk og vern

Nordreisa har altså blitt vurdert til å oppfylle de nødvendige kravene for å bli nasjonalparkkommune og nasjonalparklandsby, og var svært fornøyd når de mottok de nye "hederstegnene"!

Miljøverndepartementets tankebakordningen er at kommuner med en relativt høy andel vernede arealer skal få anledning til å utmerke seg mht satsing på næringsutvikling og profilering. For de fleste vil dette innebære en sterkere satsing på naturbasert turisme. Det kan igjen sees på som en konsekvens av flere års fokusering på næringsutvikling i vernede områder og den såkalte "Fjellteksten" som Bondevikregjeringen kom med i 2003, med oppfølging i Soria Moria-erklæringen av regjeringen Stoltenberg. Nasjonalt sett har det også vært et stort antall prosjekter som har fokusert på vernede områder og næringsutvikling. Nordreisa kommune har grepet an arbeidet med å

fokusere mest på arbeidet som nasjonalparklandsby. Det har nok sin bakgrunn i at det er i landsbyen Storslett det finnes flest funksjoner (bedrifter, virksomheter og offentlig tilbud) som kan settes inn i en næringsstrategi på kort sikt, og at Storslett er innfallsporten til Reisa nasjonalpark. Det er også tydelig at det er noe mer attraktivt å være nasjonalparklandsby siden det kun er 5 slike her i landet.

Videre har Nordreisa og de fire andre nasjonalparklandsbyene gått sammen i et eget nettverk for videre arbeid. Det er for å skape en felles plattform for nasjonalparklandsbyenes samlede, nasjonale profil og strategi – samtidig som de særegne, lokale kvalitetene skal tas vare på. De fem landsbyene har fått økonomisk støtte (i overkant av 1 mill) for å gjennomføre et forprosjekt i 2009, der formålet er å trekke opp linjene for videre satsing. I løpet av februar 2009 vil Nordreisa kommune formelt oppnevne et eget utviklingsstyre for det videre arbeidet med nasjonalparklandsby og nasjonalparkkommune. Det vil ventelig være bredt sammensatt av ulike interesser og brukergrupper, og skal ha en åpen og inkluderende arbeidsform. Arbeidet vil finne sin form utover i 2009, og i skrivende stund er det for tidlig å si hvilke/hvordan konkrete tiltak som blir iverksatt.

Det er et kvalitetsstempel i seg selv å bli utpekt i en nasjonal sammenheng – men det er også en utfordring. Utfordringene består kort sagt i å kunne iverksette en utvikling som er i tråd med de enkelte områders verneformål, ivareta kvalitetskravene i statusen som nasjonalparkkommune og nasjonalparklandsby – samtidig som man klarer å øke verdiskapingen. På mange måter er dette en klassisk "bruk og vern" tankegang, om enn med nye logoer og ny status. For den jevne bruker og besøkende i Nordreisa er det også viktig å skape et positivt inntrykk som er i tråd med den nye statusen, der informasjon er særlig viktig.

I et videre perspektiv er det grunn til å håpe på at en sterkere oppmerksomhet omkring naturverdiene i Reisa nasjonalpark (og de andre verneområdene) også fører til større bevissthet og naturforståelse lokalt og i landet for øvrig. Det vil gi miljøgevinster, naturopplevelser, god helse og forhåpentligvis en god næringsutvikling. Troms Turlag er her en viktig enkeltaktør i nasjonalparken og oppfordres herved til å ta del i nasjonalparkkommune og landsbysatsingen i Nordreisa!

Av Odd Rudberg, Halti nasjonalpark-senter AS

Turboleiren

Navnet Turbo er et navn som kommer fra DNT sentralt. Vi ble enige at Turbo-navnet passet bra til barna, siden Turbo er en kjent figur i DNT. Turboleiren har overnatting minimum en natt. BaseCamp er navnet på en ungdomsleir som har minsttoovernattinger. Turboleiren ved Jægervatnet har blitt et samarbeid med Nord-Lenangen skole i Lyngen og Barnas Turlag. Den er tenkt brukt som både Turboleir og BaseCamp.

Barnas turlag fikk i 2008 kr 80 000,- fra DNT, penger som kom som "årets gave" fra Sparebankstiftelsen DnB NOR. Opprinnelig skulle pengene brukes på et annet prosjekt, men vi kom i kontakt med Nord-Lenangen skole, Jægervatnet leirskole. Der er det 12 kanoer, med ca 40 livvester, jordgamme, "Knutsbua", naust og et flott område. Kjell-Ivar Robertsen har ansvaret for leiren og kan godt få tilnavnet "Turbo", for sitt engasjement. Vi fikk fin kontakt med en gang. Planer ble diskutert og forslag/ønsker ble framlagt. Vi var på ett par "visninger" så vi fikk se hva/hvordan vi skulle bruke pengene.

Mange søknader om støtte til leiren ble sendt ut, overraskende nok fikk vi 10000,- fra Gildefondet. Veldig bra at slike fond og legater finnes: det er så mye vi kan ta tak i til leiren og mange barn og unge kan få nyte godt av dette. Vi tenkte først og fremst på å få noe bra for ungene. Bestilling av storlavvo ble gjort, samt nye trestokker til den eksisterende lavvoen og plank til gulv og til vegger til begge lavvoer. 12 kanoårer, 10 klatreseler og annet utstyr ble kjøpt. Kjøkken var noe som vi måtte få bygd, plank, isolasjon og alt som måtte til ble bestilt og levert.

En snekker som bodde i nærheten men jobbet i byen viste stor interesse og arbeidsvilje, møtte opp og snekret flere helger med oss. Store peler ble dunket ned rundt begge lavvoer for å sette opp vegger. Kjell Ivar ordnet en kar fra nærheten som kom med en liten gravemaskin, han fikk ned alle peler på noen timer. Gulv og vegger til lavvoen ble satt opp av skoleelever fra Nord-Lenangen skole som et lite skoleprosjekt. Kjell-Ivar og elever har brukt mange timer med leiren utover høsten.

Turboleiren. Foto: Monica Mikalsen

En kjøkkenbenk ble fraktet ut, et arvegods fra Gappohytta. Rydding og småsnekring ble utført utover høsten.

I høst tok vi, altså Barnas Turlag, med oss 26 barn og foresatte ut til Turboleiren på "prøveleir". Mange var spente hva egentlig dette var. Turen ble veldig flott. Barn og unge kosa seg med god mat, bade-stamp, kanopadling, bueskyting og andre leker. Alle måtte komme med sine meninger om hva som burde gjøres først og sist. Hva som var bra og hva som burde gjøres annerledes. Vi fikk mange gode tilbagemeldinger som vi skal ta tak i til våren.

Fra fritidssektoren i Tromsø kommune har vi fått 30 madrasser som vi kan ha i lavvoen, disse fikk vi levert rett før jul. Julestormen har ødelagt litt av lavvoen, Kjell-Ivar har reparert den foreløpig, men den må sjekkes ut og ordnet snarest mulig før neste vinterstorm kommer. Ting som vi har planer om til våren er først og fremst kjøkkenet. Ordne kjøkken-innredning og det skal males innvendig. Det er innkjøpt en 4 platers gasskomfyr med ovn. Gulvbelegg er lagt. En del kjøkkenutstyr er innkjøpt. Etter det står drenering på området, det er et fuktig område slik at det må gjøres noe på gangstiene rundt område.

Toalettene må flyttes og lages større. I dag står de midt i leiren på en måte, vi ønsker å få de flyttet opp øverst i området. Inngangspartier til begge lavvoer må snekres snarest mulig, dette for at det ikke fylles inn med snø og vind. Gapahuk ved bålplassen er et prosjekt vi skal ta tak etter hvert. Når mange barn er ute i kano, kan det fort skje et kanovelt, og i den forbindelse må vi prioritere en liten båt med motor som lett kan komme seg ut før det skjer en ulykke.

Disse tingene har vi prioritert først og håper vi får dugnadsfolk nok til å kunne få gjort dette i løpet av vår/sommeren 2009. Vi skal ha en turboleir i mars, da med vinteraktiviteter (og badestamp) og en til høsten.

Vi tar gjerne i mot foresatte eller andre som kunne tenke seg å hjelpe oss på leiren.

Kanopadling på Jægervatnet. Foto: Monica Mikalsen

Turbo. Foto: Monica Mikalsen

Rapport fra astronomitur med Barnas Turlag

16.-17. februar 2008

Turen startet fra Nansens plass på lørdag kl. 11, med hele 30 påmeldte. Et ufyselig vær å kjøre i, sludd og sporete. Vi hadde våre tanker at det ikke kom til å bli så mye stjerner å se.

Vi kom opp til feltstasjonen i Skibotn ca. to timer senere, barn og foreldre fikk utdelt sine rom, og vi var klare for litt mat. Lavvo og bål ble satt opp i en fei med god hjelp av barna som var ivrige med hjelpe til.

Turleder Monica hadde på forhånd gjort innkjøp av forskjellige matretter som kunne lages på bålet. Det var bakte poteter med bacon, mais, ost. "Gamle Svarten" er en suksess på tur (tortillaslefse med masseinnhold), banan med sjokoladebiter og epler i kanel og sukker. Det så ut som barn og unge koste seg med å måtte lage sin egen formiddagsmat på bålet. Bålkaffe ble og servert. Når mat og litt lek var unnagjort var det klart for turleder Arnulfs natursti. Spørsmål om stjerner og planeter var satt opplangsveien opp til astronomiforeningens lokale. Mange barn hadde lært mye av dette på skolen, og de forklarte sine foreldre hvordan ting foregår.

Skyene trakk seg litt tilbake og vi fikk noen glimt av månen og noen stjerner, Arnulfs stjernebilde kom fort fram og alle fikk se litt av månens krater og hav. Seks personer fra astronomiforeningen hadde kommet fra Tromsø for å gi litt læren om astronomi til oss denne helgen. De kom ned til feltstasjonen for å vise og fortelle om avstander, stjerner, planeter og andre hendelser i verdensrommet. Spennende for barn og ikke minst foreldre. Bilder og forklaringer manglet ikke. Mens foredraget var, ble det laget middag – spaghetti og kjøttdeig.

Etter middagen var det en del godterier som kom fram, og kake fra en mor smakte deilig.

Ca. kl. 20 var vi nok en gang på tur opp til astronomiforeningens lokaler. Det var delvis skyet

og deilig temperatur. En av foreldrene hadde tatt med noen flotte "lysepinner" som var populære på tur, i stedet for hodelykter som ødelegger nattøyet. Der fikk vi alle flotte forklaringer om den store stjernebildekretsen og andre fenomener på himmelen. I ca. 1 ½ time var vi oppe på astronomiforeningens lokaler, imellom skyene glimtet det til med mange flotte syn med de stjernebildekretser vi hadde der. På taket ved siden av domene så vi jo mest på månen, litt på planeten Mars, og noen fikk sett Pleiadene (Sjustjerna), pluss at et par-tre så vidt fikk en titt på Saturn i korte åpninger i skydekke. En opprømt gjeng gikk ned til feltstasjonen igjen der noen gikk rett i køya, mens andre tok inntak av litt godta som ikke var oppspist.

Søndagsmorgen kl. 08.30 var det frokost, solen lyste og det var flott temperatur ute. Det ble servert egg og bacon av en far, og noen ungdommer kastet seg i muffinsbaking. Veldig bra standard! Astronomiforeningen skulle vise oss astronomiske avstander i skogen like ved feltstasjonen, så alle fikk på seg ski eller tok akebrett med. Vi fikk forklart hvilke og hvor store planeter som kom etter hvert som vi gikk opp i skogen i forhold til avstander på GPS. Når vi kom tilbake fra ferden, ble det "premieutdeling" til alle som hadde svart på astronomiske spørsmål. Alle fikk en hilsen fra turledere og Turbo.

Vi vil takke Astronomiforeningen for at de tok seg tid til å komme denne helgen med oss.

Vi vil også takke alle som var med for veldig hyggelig tur og ønsker alle velkommen på andre turer med turlaget. Viser til nettsiden <http://www.turistforeningen.no/troms>.

Av Arnulf Sørum, Mathias og Monica Mikalsen, turledere

På tur til Rødtind. Foto: Sten Magne Andreassen

Ungdomsgruppa

Siden høsten 2008 har Troms Turlag hatt ei ungdomsgruppe som teller 78 betalende medlemmer, 13–23 år. Vi startet opp med toppturer, bretur og klatring på Scandic. I vinter skal vi ha topptur, telemarkkurs, skredkurs, kitekurs, snøhuletur og hundesledetur. Denne vinteren har vi hatt en fin tur på Rødtind, og kjørt telemark i Kroken.

Vi er blitt en gruppe på 10–12 personer som har det

trivelig sammen på turer. Vi har plass til mange flere, så er det noen som har lyst til å være med, er det bare å ta kontakt med Troms Turlag.

Alle turene ligger på turlagets hjemmesider, så det er bare å gå inn å sjekke og melde seg på de turene en vil være med på.

Av Sten Magne Andreassen & Margrethe Aanesen

HOS OSS FINNER DU ALT AV TURUTSTYR OG BEKLEDNING SOM DU TRENGER TIL TUREN – OGSÅ UMLEIE AV HYTTENØKKELE TIL MEDLEMMENE.

VI KAN SPORT!

COOP SPORT, DOMUS SENTER BARDU

coop sport

Forslag til ny skred- utdanning er under utarbeidelse

Fire representanter (Magnus, Jan Fredrik, Margrethe og Yngve) fra FSG i Tromsø har høsten 2008 jobbet med et utkast til en utdanningsstige på skred etter modell av de allerede eksisterende stiger innenfor bre og klatring i Norsk Fjellsportforum (NF) sin Nasjonal Standard. Dette er gjort med mandat fra DNT-Fjellsport. Motivasjonen bak det hele er det manglende tilbudet på instruktørutdanning innenfor skred og den stadig økende delen av befolkningen som ferdes i skredfarlig terreng. Derfor ønsker vi å få inn kurs på høyere nivå og generelt øke kvaliteten på skredutdanninga.

Arbeidet som foreligger er fortsatt på et tidlig stadium og skal overleveres og godkjennes av DNT-Fjellsports styre. Forhåpentligvis vil forslaget foreligge i løpet av februar. I arbeidet har vi gått bredt ut og bedt om tilbakemeldinger fra ulike miljø som driver med skred. Blant annet har vi fått tilbakemelding fra Bjørn Michaelsen ved Øytun Folkehøgskole, Høgskolen i Telemark, Røde Kors sin skredgruppe i Troms, SunAlp, tindeveiledere og DNT-F (styreleder med flere). DNT-Fjellsport vil nedsette en komité som skal gå igjennom utkastet vårt og i den prosessen vil én eller to av oss også være representert.

Foto: Arkivbilde fra Troms Turlag

Seniorgruppens sommertur

Troms Turlags seniorgruppe la sin årlige sommertur, tirsdag 8.7. til onsdag 9.7., til Jægervasshytta som ligger ved Jægervatnet. Ti av gruppens medlemmer og en hund deltok.

Ikke alle hadde vært der før, så det ble upløyd mark for noen - og det er jo alltid en spennende opplevelse. Været var godt, og vinden var ikke plagsom på fjorden over med ferga. Første bål stopp hadde vi på ei idyllisk slette. Det smakte herlig med kaffe og solen skinte og aller best, ingen innpåslitne insekter. Etter hvert havnet det ene klesplagget etter det andre i sekken. Vi kunne ikke hatt det bedre.

Men vi skulle videre, og vi fant da hytta hvor nøkelen passet. Det var godt å komme frem til et reint og koselig overnattingssted. Vi fant våre soveplasser, og så bar det ut i solveggen. Vi gikk en tur opp i høyden for å skue utsikten.

Til middag ble det servert finnebiff, potetstappe og nyrørt rips. Dekketøyet var av fin gammel årgang. Etterpå kom overraskelsen. Torbjørg hadde bært rabarbrapai øverst i sekken – og den smakte nydelig. Etter middagshvilen tente Margit bålet – det ble mimring, gode historier, og noen vitser uti de små timer.

Kl. 09.30 tok vi farvel med hytta, gikk til bilene og kjørte til Nord-Lenangen, hvor vi gikk til Lyngstuva. Været var fremdeles fint, naturen og storhavet viste seg fra sin beste side. Det ble grilling og kaffe med utsikt til fyret.

Vi takker de som fikk ideen med å fare denne veien. Ikke for lang kjøring, ikke for lang gåing, og ikke for tung sekk. Akkurat passe for oss ti.

Av ath

Helge Karlsen, 80 år

Tirsdag 12. mai fyller hedersmannen og friluftsmannen Helge 80 år. Født på Vannøya, kom han tidlig i kontakt med vann og fjell – noe som førte til hans store interesse for friluftslivet.

Men å leve av friluftslivet den gang, var ikke mulig, så veien gikk først om fiskebåten, militæret, noe skolegang, til han kom til fruktgrossisten Olav Aakre som yngstemann. Her ble han i nesten en mannsalder, de senere årene som leder, før han lot seg pensjonere.

Ved siden av sitt arbeid, er det Troms Turlag som står hans hjerte nærmest. Det er umulig å ramse opp alt hva han har gjort for Turlaget. Noe må dog nevnes: han har vært medlem av nesten alle

byggekomiteene for hyttene, styremedlem i flere styrer, og i tillegg har han hatt tilsyn med flere av hyttene. I de senere år har han også i perioder vært å finne på Turlagskontoret bak skranken.

Helge har hele tiden vært aktiv turgåer, sommer som vinter. Ikke bare i Troms, men fjellene i Sørnorge er også flittig besøkt. I sitt 79. år gikk han fra Finse til Flåm, Aurlandsdalen - og opp Bjørnstigen måtte han.

Helge Karlsen er selvfølgelig æresmedlem i Troms Turlag.

Av Kjell Vangdal

Hedersmannen Helge i sitt rette element. Foto: Kjell Vangdal

Samerettsutvalget II – høringsuttalelse fra TT

Av Lisbeth Johannessen

Samerettsutvalget II (SRU II) fremmer forslag for ny forvaltning av Statens grunn i Nordland og Troms i si innstilling (NOU 2007, 13: Den nye sameretten). Formålet er å legge til rette for effektiv gjennomføring av statens folkerettslige forpliktelser overfor samene. Et viktig hensyn er også å få ei balansert økologisk forvaltning av utmarka og utmarksressursene.

Utvalget foreslår at det opprettes en kartleggingskomisjon for kartlegging av eventuelle rettigheter i det som i dag er statens grunn i Nordland og Troms, samt en utmarksdomstol for å fastslå eventuelle rettigheter til ressursene i utmarka. I tillegg til SRU IIs flertallsinnstilling om Hålogalandsallmenningen, er det flere andre forslag. Et mindretall på to går inn for å videreføre Statskog SF som eier.

Hans Prestbakmo har skrevet en artikkel i Fjellvåken nr. 2-08, der han tar for seg de to sentrale alternativene til forvaltning. Saken ble drøftet på medlemsmøte i Troms Turlag i begynnelsen av januar der innstillingen ble presentert. Vil du lese mer om styrets behandling av denne saken, finner du den i sin helhet på www.turistforeningen.no/tromsturlag.

Troms Turlags vurdering av forslagene
Allmenningen i Hålogaland har fra gammelt vært sett på som Kongens/statens eiendom. I 1666 solgte dansk kongen denne til Joachim Irgens. I 1682, etter 16 år, kom denne med unntak av Helgeland og Troms fogderi (Tromsnordfor Malangen–Målselvvassdraget), tilbake til Kongen/staten. Deler av Helgeland og Troms fogderi ble på slutten av 1800-tallet kjøpt opp av staten og blir i dag sett på som statsgrunn.

Statens grunn i Nordland og Troms er sentral og meget viktig i forbindelse med utøvelse av friluftsliv

for allmennheten i landsdelen. Troms Turlag disponerer 11 hyttetun på statens eiendom for allmenn benyttelse, og turstier går gjennom grenseområdene mot Sverige og Finland på statens grunn i Troms. Turlaget er tilfreds med måten Statskog har forvaltet statens grunn i Troms på og stiller spørsmålet: Er det nødvendig å forandre en forvaltning som fungerer tilfredsstillende dersom denne med de justeringer og endringer som Statskog foreslår, oppfyller de forpliktelser Norge har i henhold til folkeretten, ILO-konvensjonen og overfor den samiske befolkningen?

Turlaget viser også til samarbeidsavtalen mellom DNT, Statskog SF og Norges Fjellstyresamband.

Økonomiske konsekvenser

SRU II har i liten grad vurdert konsekvensene for naturvernet, allmennheten, brukerinteressene og økonomien ved de ulike forslagene. Det gjør det vanskelig å vurdere dem opp mot hverandre.

Innstillinga bygger på videreføring av inntektene Statskog SF har av forvaltningen av statens grunn i Nordland og Troms i dag. I forvaltningsmodellen flertallet legger opp til, vil det totale forvaltningsapparatet øke betydelig, spesielt den regionale forvaltning med utmarksstyrene som er et nytt ledd som ikke finns i dag. Ved at inntekter fra bla. jakt og fiske skal tilfalle utmarksstyrene, vil Hålogalandsallmenningen få betydelig mindre inntekter enn Statskog har i dag. For å kunne drive den administrasjonen det legges opp til av flertallet i SRU II, er det fare for at prisen på tjenester som tilbys og jakt og fiskekort øker. Flertallsforslaget legger også opp til differensiering av priser for tjenester mellom inn- og utenbygdsboere. Troms Turlag vil her peke på at statens grunn i Troms gjennom historia har vært sett på som et slags felleseie, en allmenning, av allmennheten i fylket.

Det er fare for at utmarksstyrene kan bli dyre i drift og vanskelig å administrere. Ved oppretting av flere utmarksstyres legges det opp til ulik forvaltning fra region til region. Inntektsgrunnlaget blir også forskjellig da enkelte regioner nyter godt av inntekter fra fallrettigheter. Disse forslagene kan på sikt føre til store forskjeller mellom regionene og press på naturen ved at det settes i verk nye aktiviteter og inngrep for å øke inntektsgrunnlaget.

Det samme kan bli forholdet for styret i Hålogalandsallmenningen. Både styret for allmenningen og utmarksstyrene vil leite etter tiltak for å øke inntektsgrunnlaget. Det er nærliggende å tro at en økt hyttebygging og oppføring av utleiehytter vil bli en konsekvens. Slike inngrep og aktiviteter vil virke negativt på reindrift, naturvern og for allmennheten. Dette er noe av bakgrunnen for at reindrifrepresentantene i utvalget går mot oppretting av utmarksstyres.

Økt press på utmarka kan også på sikt medføre mer privatisering av den og redusert tilgang for allmennheten ved at enkelte eller grupper tilkjennes spesielle rettigheter i Hålogalandallmenningen. Troms Turlag tillater å peke på at utvalget går for langt når det direkte i loven foreslår nye bruksretter for landbruket. Konsekvensene av dette er ikke vurdert i forhold til andre interesser og brukere. Dette er også å foregripe arbeidet til rettighetskommissjonen og utmarksdomstolen på en uheldig måte.

Utmarksstyrene skal oppnevnes av kommunene i de ulike regionene i fellesskap. Med de reglene for valg av styre som foreslås, vil dette bli komplisert og styrene bli store og uoversiktlige. Alle kommunene i regionen skal være representert i utmarksstyrene og det kan lett øke antall ut over sju, som er foreslått. Troms Turlag ser det som viktig at friluftsinnteresser ut over jakt- og fiskeinteressene blir representert i eventuelle utmarksstyres. Her kan skytes inn at utvalget har glemt/utelatt de svenske samene som har sine sommerbeiter i Nordland og Troms. Disse må også med i noen av utmarksstyrene for å følge opp folkeretten og ILO-konvensjonens krav om medbestemmelse. Det vil også kunne øke antall styremedlemmer. De regionale utmarksstyrene skal være uavhengig

både i forhold til styret i Hålogalandsallmenningen og kommunene som har valgt dem. Dette vil gjøre situasjonen uoversiktlig og kunne medføre store ulikheter mellom regionene.

Dagens oppsyn som drives av Fjelltjenesten er godt administrert, er lik for all statsgrunn i de to fylkene og fungerer meget godt. Den har i dag også en viktig rolle som tilrettelegger for friluftsliv. Det er viktig at denne rollen videreføres. Oppsynet skal som nevnt etter flertallets forslag legges under det enkelte utmarksstyres. Det betyr fare for nedbygging og oppdeling av dagens Fjelltjeneste og svekket kompetanse i oppsynstjeneste.

Mindretallets forslag om at styret for Hålogalandsallmenningen også skal ha ansvaret for forvaltning av rettighetene, vil fjerne mange av ulempene ved flere utmarksstyres og gi en administrasjon mer i samsvar med inntektsgrunnlaget. Her vil også Fjelltjenesten tilnærmet kunne videreføres. Et annet alternativ er å opprette to utmarksstyres, et for hvert fylke. Det vil også redusere en del av ulempene ved mange utmarksstyres. Begge disse forslagene vil ved tilpassing kunne tilfredsstille kravene i forhold til folkeretten og ILO-konvensjonen.

Videreføring av Statskog SF

Dette forslaget som bygger på mindretallsforslaget fra Reiersen i utvalget, er revidert av styret i Statskog 28.11.08. Det reviderte forslaget vil i større grad enn det opprinnelige ivareta samiske, lokale- og regionale interesser ved å sikre dem representasjon både i Statskogs styre og utmarksstyrene. Mange av de ulempene som det foran er pekt på i flertallsforslaget i utvalget, fjernes ved forslaget fra Statskog.

Det blir mer enhetlig og nasjonal styring for all statsgrunn i landsdelen.

Utmarksstyrene blir integrert i en enhetlig, samarbeidende forvaltning og kan bruke Statskogs administrative apparat.

Administrasjonen blir mindre og billigere.

Prisene på tjenester til allmennheten kan holdes lavere og blir lik for alle.

Fjelltjenesten kan videreføres som i dag. Troms Turlag kan forholde seg til en enhetlig forvaltning i stedet for flere ulike organ.

Ett utmarksstyre for hvert fylke vil være mest økonomisk og kunne ivareta samiske, lokale og regionale interesser på en tilfredsstillende måte. Reindrifta som er den sentrale samiske kulturbærer, blir bedre ivaretatt i Statskogmodellen enn i flertallsmodellen, jfr. Reindrifftsrepresentantenes mindretallsforslag i innstillinga fra SRU II.

For begge forvaltningsmodellene er det nødvendig at naturvern og allmennhetens interesser får avgjørende innvirkning på forvaltningen av utmarka.

Konklusjon

Friluftstorganisasjonene må være representert i de eventuelle styrene uavhengig av forvaltningsmodell og selv velge sine egne representanter.

Troms Turlag støtter forslaget om videreføring av Statskog SF som eier/forvalter av statens grunn i Nordland og Troms i samsvar med høringsuttalelsen fra Statskogs styre av 28.11.08. En slik forvaltningsmodell vil bli enhetlig, ha nasjonal forankring og samtidig gi brukerne, samiske og lokale interesser medbestemmelse. Statskogs modell oppfyller også de folkerettslige krav Norge har etter ILO-konvensjonen på en tilfredsstillende måte.

Allmennhetens, naturvernets og reindriftsinteresser blir ofte den tapende part ved lokal forvaltning. Det er derfor nødvendig med en viss avstand mellom bruker og beslutningstaker ved forvaltning av felles ressurser. Statskogs reviderte modell gir slik avstand.

Troms Turlag har ingen merknader til forslaget om rettighetskommissjon og utmarksdomstol, men vil advare mot ei rettsutvikling som fører til tildeling av rettigheter til spesielle grupper og mer privatisering av statens grunn i Nordland og Troms.

Troms Turlag støtter forslaget til lov om konsultasjon og sakbehandling.

Troms Turlag har ingen merknader til endring av eksisterende lover, herunder fjelloven, reindrifftsloven og friluftsløven.

Troms Turlag mener det er naturlig at Troms blir en region med ett utmarksstyre for fylket.

Gnagsår

Av Jorunn Mørkved

Hvem har ikke kjent den intenst smertefulle, vedvarende, borende smerten et sted i hælen eller andre deler av foten som gjerne oppstår i forbindelse med aktiviteter som å gå med (for) tung sekk, nye sko, gamle sko, for trange sko, repeterende ensidige bevegelser osv. i det uendelige. Noen få har aldri hatt gnagsår, andre kan nesten ikke gå på tur fordi kombinasjonen fot/sko ikke er forenlig.

Vi har spurt turfolkene Åse Veum, Tove Riise, Hanna R. Bockelie og Jan Børre Henriksen om deres forhold til gnagsår.

Får du ofte gnagsår? Hindrer det turaktiviteten din?

Hanna og Jan Børre har sjelden gnagsår. Tove svarer: Tidligere alltid, nå aldri! Årsaken er forbygging! Lært av en advokat. Kjent sådan, men navnet kan ikke nevnes pga. frykt for represalier! Og Åse kjenner

Forebygging! Foto: Jorunn Mørkved

også problemet: Har hatt ein del tendens til gnagsår i skisko. Viktig å ta det på alvor med ein gong det merkast, før det blir åpne sår.

Hva gjør du for å forebygge?

Hanna bruker det gamle knepet med silkestrømpe innerst, utenpå er det ullong og ullsokker. Jan Børre: Har forebygget med gode tursokker og utskifting av disse på lengre turer. Så lenge jeg har gode sko holder det, men hvis jeg merker problemer

er det på tide med plaster eller sportstape. Den beste forebygging er sko som passer foten, det hindrer stort sett gnagsår!

Tove: Jeg setter på ett stk. Compeed der jeg vet at jeg vil kunne få gnagsår (på hæler og på tåballen). Så bretter jeg sportstape 4–5 omganger med ca. 4 mm bredde og kutter av tapen slik at det blir en ca. 7 cm "hale". Lag 4 slike. Så legges disse sportstape-"pøllene" slik at hjørnene møtes og slik at åpningen som dette danner blir akkurat over der du har satt

Compeeden. Skjønner? Tapeendene (de 7 cm) holder dette på plass. Så settes sportstape over det hele. Poenget blir at både Compeeden og den luftlomma som blir over Compeeden gjør at skoen ikke gnager. Og vips ingen flere gnagsår!

Åse: Eg plastrar gjerne med ei "hælkappe" av sportstape eller tensoplast. Slik tape kan være på i flere dagar, også om ein dusjar. Det er f.eks. aktuelt på en fleirdagarstur i påskefjellet. Brukar eg Compeed har eg gjerne sportstape utenpå, Compeed skrellar fort av ellers ved mekanisk friksjon.

Viktig er gode sokkar, foretrekker gjerne ull eller ullfrotté. Nye sko må prøvast med dei sokkane du bruker på turen. Gå rundt inne med skoa, foten er breiare med belastning på enn når vi sit i ein stol. Vask gjerne beina i bekkar o.l. på sommartur når ein lett sveittar.

Hvordan behandler du gnagsår?

Hanna anbefaler Compeed. Jan Børre: Jeg har kun brukt plaster, så det sier vel noe om at jeg ikke har vært mye plaget. Har erfart at det finnes mer avansert utstyr for behandling, og som turkamerater har hatt god nytte av!

Tove: Jeg stikker hull på vannblemmen selv om det står skrevet at man ikke skal gjøre det. Ellers behandling på samme måte som forebygging. Fantastisk effektivt! Såret avlastes og den sårede går videre uten problemer. Anbefales på det sterkeste.

Åse: Er det tendens til sår eller ei lita blemme, legg eg på Compeed eller sportstape. Tek gjerne foten i grønsåpevatn når det skal av (skyv hud fra plaster, ikkje omvendt). Åpent sår skal også i grønsåpevatn, smør på salve som held det mjukt utan sprekker når det gror (mentolatum eller vaselin f.eks.) Det må ha si tid! Er det ei blemme som skal tømast, stikk eg frå kant med heil hud og inn i blemma.

Uheldig forebygging

Konklusjonen på vår lille spørreundersøkelse er sjølsagt at forebygging er sikrest, enklest, klokest, minst smertefullt osv...

Og vi som har lett for å få gnagsår klipper negler,

vasker, smører og steller føtter på beste måte og teiper de utsatte stedene i forkant av hver tur. Mange av oss har for lengst oppdaga sportsteipens gode forebyggende effekt på gnagsår. For meg var teiping redninga i mange år. Så skjedde det fatale at jeg gikk med samme teip over to helger. Det var mildt sagt dumt!

Da jeg i etterkant begynte å klø over hele kroppen, satte jeg det ikke i forbindelse med teipinga. Ny tur med ny teiping, og jeg skjønnte at denne allergien ikke skyldtes mat. Ingen tvil! I flere år måtte jeg unngå elastiske stoffer, klippe bort varemerkene på innsida av nye klær osv. Teiping var ikke lenger på tale. Jeg prøvde det gamle trikset med talkum på føttene, silkestrømpe innerst og så tynn ullsokk. Det fungerte på et vis, men det var tungvint. Det som fungerte best var støttebandasje på ankene, pussig nok ble det ikke allergi av det.

Tida leger alle sår, og jeg er nå er tilbake til sportsteipen. Minimal bruk i utstrekning og tid, men det holder.

At gnagsår kan være farlig

kan Tore Brattli fortelle. Sammen med noen kompiser dro han ei påske på telttur, med tung oppakning. Den ene kompisen hadde nye sko. Første dags- etappe var kort. Den neste dagen var lang og mye tyngre, kameraten med de nye skoene fikk gnagsår, gjorde ikke noe med det, og om natta ble han syk. Veldig syk, han hadde feber, var stiv i foten og leggen, skjønnte at dette kunne være alvorlig. Tore dro til bygds, ordnet skuterskyss til kompisen, men skutereren hadde ikke slede. Pasienten var så dårlig at han ikke maktet å sitte bakpå, så helikopter ble rekvirert. På UNN ble det konstatert at han hadde en alvorlig infeksjon, forårsaket av gnagsåret. Resten av påska og litt til ble tilbrakt på sykehuset, tilkopla antibiotika.

Det er svært sjelden at gnagsår får så fatale følger, men det er greit å ha det i bakhodet.

Nord i Jojo-leden. Foto: Harald Bohne

Min led

Kompisen og jeg har nettopp starta på en ukes skitur. Nikkaluokta er utgangsstedet. Og målet er jernbanen, enten Abisko eller Katterat. Etter noen kilometers gåing, ser vi skiltet: TARFALA. For et navn! Vi har ikke studert kartet godt nok, og utrolig nok har vi ikke lagt merke til "sidevegen" fra Kungsleden. Skiltet peker mot en bratt og trang dal som er omkransa av stolt kneisende fjelltopper. Vi er ikke i tvil. Vi skifter kurs, 90 grader, og gir oss i kast med motene. Dette er en liten avstikker, er vi enige om. Snøskuterne som har rast forbi oss på veg mot Kebnekaise Fjellstasjon har allerede begynt å irritere oss, så avstikkeren er velkommen.

Og så er vi der. Vi er ikke overraska over synet som møter oss på toppen av alle bakkene. Ufattelig vakkert, en himmelsk plass mellom forrevne fjelltopper. Den lille hytta ligger midt på flata og hilser velkommen i ettermiddags sola. Vi blir der. I morgen skal vi returnere til Kungsleden og fortsette vestover. Tror vi. Vi studerer kartet og ser at det går en trasé videre

nordover fra Tarfala. Den umerka leden går helt til Unna Räita, hvor vi har vært tidligere. Unna Räita er et bittelite vindskydd som ligger midt mellom noen av Lapplands mektigste fjelltopper, et utrolig vakkert sted. Kartet avslører at vi kommer til å bevege oss i et terreng som går opp og ned, opp og ned. Et nostalgisk møte med Unna Räita er forlokkende, og når vi ser de flotte navnene på kjempene og dalgangene vi kommer til å passere, blir stemningen virkelig utålmodig forventningsfull: Kaskasapakte, Rabots glaciær, Drakryggen, Kuopervagge, Tuolpanjunjetjåkka, Kaskasavagge, Pyramiden, Knivkammen...

Dagen etter er vi i gang. Vi følger dikteren Rolf Jacobsens råd om å se og gå mot nord, følge den ulendte stien. Og vi føler oss nesten som de første menneskene i dette uberørte landskapet. Det er rimelig tungt opp det første brefallet. Masse nysnø, slik at gleden ved å lage sitt eget spor blir noe redusert. Snødybda minker etter hvert. Snart går vi i kvit, glitrende silke og fløyel. Det er i slutten av mars. Himmelen er høy og skyfri, og det er ikke et vindpust.

Ved Unna Räita i Jojo-leden. Foto: Harald Bohne

Vi er stille. Sanseninntrykkene er sterke. Den eneste lyden vi hører er den vi sjøl lager hver gang vi flytter ski og staver, hjertet som jobber og pusten som er hivende i motbakkene. Bak oss ligger Kebnekaisers Nord- og Sørtope og den staselige Kebnekaisepakte, som heller ikke er noen småjente. Kebnekaisemassivet skjuler Sareks "spetsjer og spir" for oss, men det er ikke mange milene i luftlinje sørover til Sveriges store stolthet.

Kompisen og jeg nyter det perfekte synet av himmel, fjell, breer og daler. Inntrykkene suger seg fast til hjernevindingene, sterkt og for alltid.

Timene går. Hver gang vi har slitt oss opp en rygg blir vi belønna med ei herlig utforkjøring. Høyda vi oppnådde i løpet av en time eller to blir redusert til null i løpet av noen herlige, befriende minutter. Vi slipper oss utfor, lar farta øke til vi ikke tør mer og lar oss falle i en kaskade av glitrende diamanter.

Motbakkene tærer på kreftene, men ikke på humøret. Når vi utpå ettermiddagen andektig kviler på en av drakeryggene, og den lave sola begynner å gylle fjelltoppene, sier jeg til ateistkameraten: "Gud er god". Han nikker fromt og glemmer et lite øyeblikk at han er gudløs.

Dagslyset blir gradvis borte. En kraftig vind begynner å isne gjennom klærne, vi går i ei sidebratt fjell-

side, nærmer oss Unna Räita. Stjernene tennes, vi ser konturene av kraftige fjelltopper mot mørkeblå kveldshimmel. En av de er Vaktposten, men jeg tviler på om det er noe å hente hos ham. Vi går forsiktig langs fjellsida, vi må jobbe hardt for ikke å skli ut. Ingen av oss har stålkantar, ankelleddene er mørkbanket, skuldrene verker, sekkene er ukestur-tunge. Heimlengselen vokser.

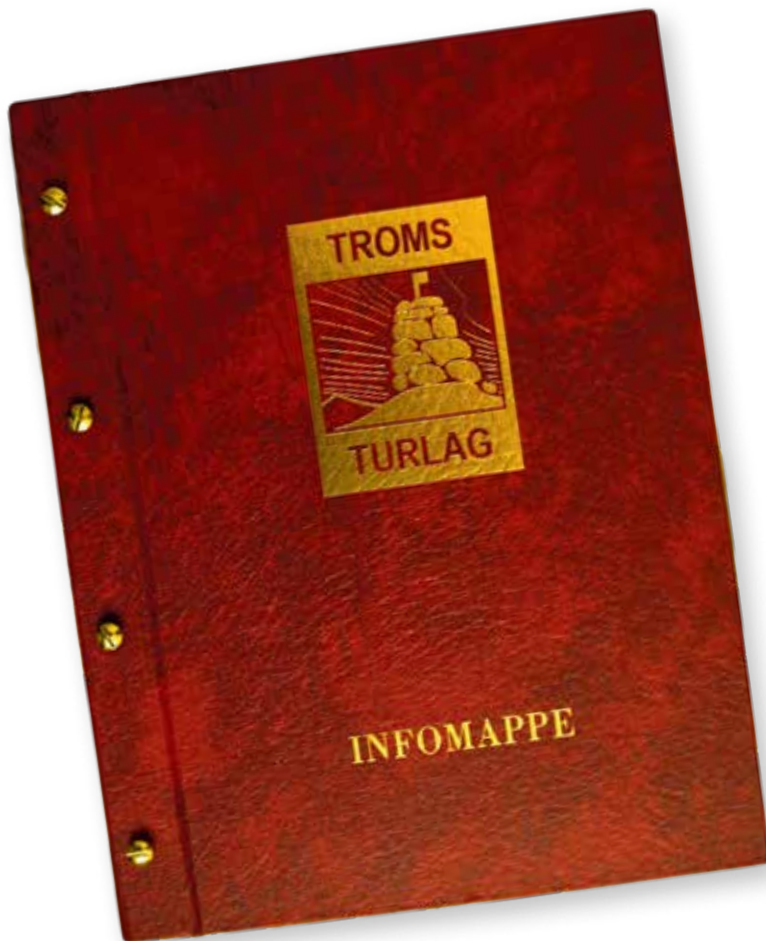
Unna Räita tar omsider imot oss. Iskald og hjemlig, og vi er lykkelige. For å si det mildt.

Mange år seinere snakker jeg med en svenske og skryter av terrenget og hyttenettet i Indre Troms. Han kan ikke være dårligere, så han kommer med følgende turtips: "Vid anledning måste du gå turen frå Tarfala-stugan til Unna Räita. Derifrån kan du gå via Nallo-stugan over Sielmetjåkkaglaciaren til Alesjeure. Leden kallas forresten Jojo-leden, fordi den går upp- og neråt hele vagen..."

Jeg blir glad, men ikke overraska. Opplysninga om at "min led" kalles Jojo-leden blir prikken over i-en. Kunne den hete noe annet?

Velkommen etter!

Av Jojo

Nye informasjonspermer på Turlagshyttene

De gamle informasjonspermene, også kjent som Bockelipermen, er nå blitt fornyet. Permene var etter hvert både værslitt og ufullstendig. De nye permene likner besøksprotokollen, og er av et materiale som tåler frost. Innholdet og informasjon er i utgangspunktet lik for alle hyttene, men det er ekstra lommer som tilsynet kan fylle ut med spesifikke opplysninger om hver hytte dersom det er nødvendig.

Opplysninger om sikkerhet er spesielt fokusert, som brann/ rømmingsveier, riktig bruk av gass og ved, hvor det eventuelt finnes mobildekning, osv. Også betalingsbetingelser, priser, hyttereglement, finnes i permene. Innholdet er på norsk og engelsk. I tillegg

finsk på de hyttene, som har mange finsktalende besøkende. Informasjon på tysk er sløyfet, da de fleste tysktalende besøkende behersker engelsk. Like viktig som en ny oppdatert perm, er at permene blir synlig på hyttene. Det overlater vi til våre dyktige tilsyn å sørge for. Permen som er utarbeidet av Bjarne Bockelie og undertegnede fra styret, ble presentert og utlevert på høstens tilsynsmøte på Vollan. Turlaget håper at permene blir godt mottatt, og flittig lest av alle besøkende. Vi håper at den informasjon du søker finnes i permene.

Av Alf Brustad

Ta bussen og dra på skitur!

Av Jorunn Mørkved

Claude Rouget er en svært miljøbevisst fransk lærer som har bodd i Tromsø i mange år. Han eier ikke bil, sykler hele året, medlem av partiet Grønt, og han var tilsyn på Nonsbu i noen år. Den miljøbevisste Claude er også en ivrig turgåer. For å komme seg til fjells må han ta bussen. Vi presenterer noen turforslag her. Som kjent blir bussavgangene stadig skåret ned. Dersom du vil prøve et eller flere av Claude sine turforslag kan det være lurt å sjekke om bussen fortsatt går i rute. Flere opplysninger finnes på nettstedet hans: www.claude.rouget.org

Turer på fastlandet

Lavangsdalen-Andersdalen: En outsider! Ta Narvik-bussen kl 10.30 fra Prostneset. Gå av i Lavangsdalen, mellom Stortinden og Sultinden. Gå opp til Andersdalskjeften, der du vil se en gammel samisk offerstein. Deretter renner du ned 10 kilometer i nordøstlig retning inn i Andersdalen helt til

veikrysset ved sjøen. Buss 412 til byen passerer krysset ca kl 15.25 (bare på hverdager).

Skittenelv-Tønsvik: En lett tur over Nonsbu, der man kan overnatte. Ta buss 450 til Skittenelv skole. Gå rett opp og følg elva til Nonsbu. Fra Nonsbu til Tønsvika er det lettest å peile mot Snyfjellvatnet og renne ned i skogen mot Tønsvikdalen. Derfra kan man følge løypa til Tønsvika og ta bussen tilbake til byen. Mulig alle dager, men på søndag går buss først kl 17.00 fra Tønsvik.

Turer på Kvaløya

Håkøybotn- Straumbukta: Ta buss 420 på hverdager til Håkøybotn, for eksempel kl 12.30 fra Prostneset. Følg den preparerte løypa fra Håkøybotn til Straumbukta. Storslått landskap og nesten ingen i sporet på hverdager. Fra Straumbukta går det daglig flere busser tilbake til Tromsø: Kl 14.40 (viss du er racer), kl 16.00 og kl 18.30. Lett tur med sol i ansiktet hele veien viss du går fra Håkøybotn.

Tønsvikdalen. Foto: Jorunn Mørkved

Kattfjordvatnet-Håkøybotn over Ramfløydalen: (Forslag fra Bi Haavind/Paul Jenssen). Ta buss 422 på onsdager kl 12.15 fra Prostneset. Gå av i vestenden av Kattfjordvatnet og gå inn i Torkeldalen, i sørlig retning. Det er litt bratt i starten. Når du kommer nesten øverst i dalen tar du østover i Ramfløydalen. Da har du ca 10 kilometer i lett terreng ned til Håkøybotn via Finnheia. Buss 420 passerer ca kl 16.20 og 18.24.

Finnvikdalen-Kjølen-Rødtind: (Alternativ til Kvaløysletta-Kjølen). Ta buss 426 til Skulsfjord mandag-torsdag kl 12.35 fra Prostneset. Gå av ved Finnvikvatnet. Det kan være en fordel å ha fellor oppover, snøen kan være hard i bakkene. Fra Kjølen til Rødtind er det lett terreng. Ned fra Rødtind kommer du til Kvaløya videregående skole, derfra med buss 42 tilbake til byen.

Fra Rødtinden, Bentsjordtinden og Lille Blåmannen i bakgrunnen.

Foto: Jorunn Mørkved

Tur på Ringvassøya
Grønliskardet-Simavik om Ringvassbu. En fin tur med overnatting på TT-hyttaved Langryggvatnet. Ta buss 430 kl 12.55 (kun hverdager) fra Prostneset og bytt på Hansnes til buss 435 i retning Mikkelvik. Gå av etter campingplassen og kryss Skogsfjordvatnet. Øverst i Vestbotndalen vil du se Ringvassbu, hvor du kan overnatte. Husk hyttenøkkel! (Hos Andresens Vaabenforretning eller TT-kontoret). Du renner ned til Simavik. Derfra må du gå ca 2.5 kilometer til busstopp like før tunnelåpninga. Buss 430 til byen kl 15.40 på hverdager.

Ringvassbu

Foto: Tarja Kristina Forma

Referat fra tilsynsmøte november 2008

Av Lisbeth Johannessen

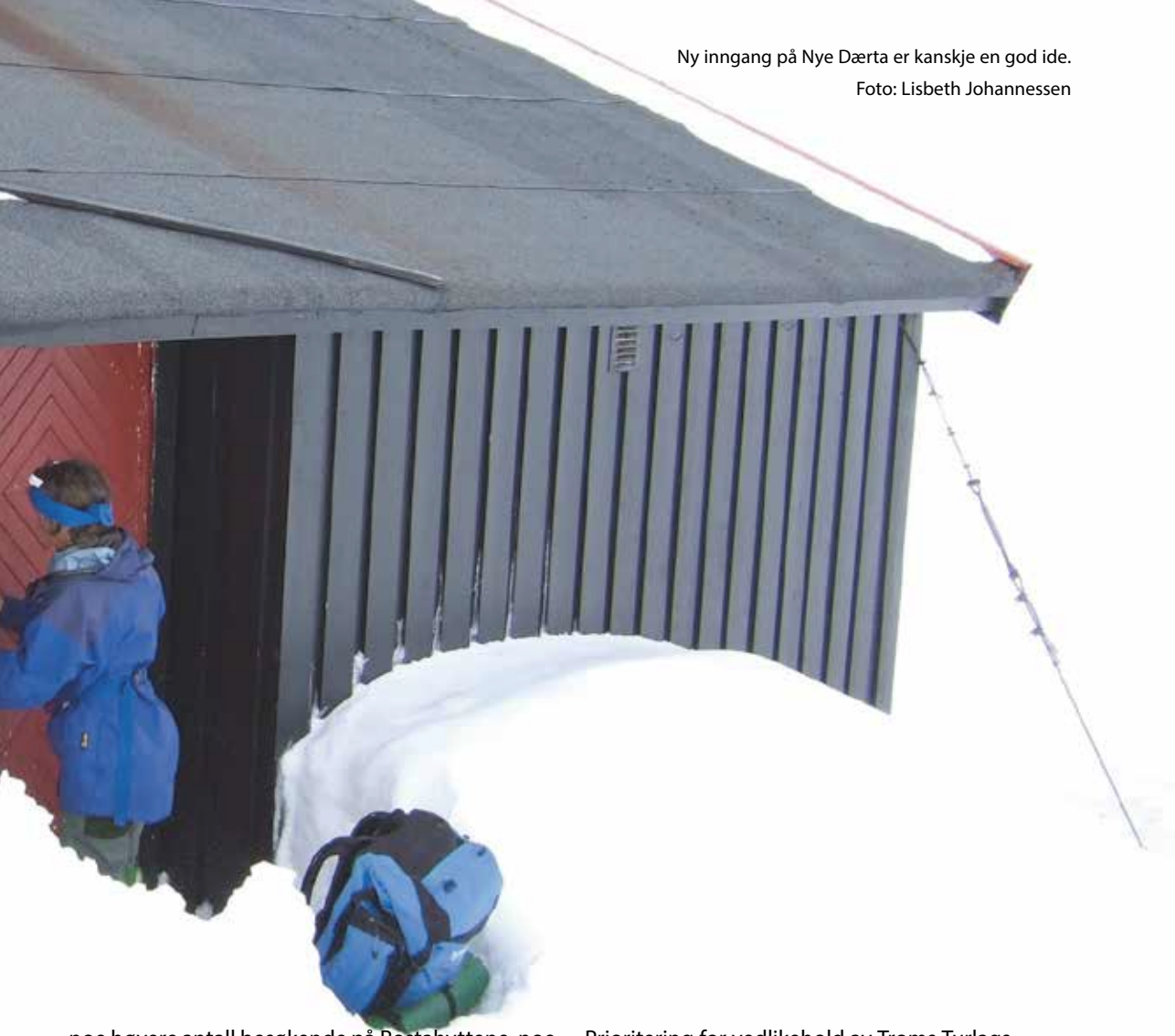
Alle Troms Turlags hytteområder var representert på tilsynsmøtet. Dette synes hytteutvalget og kontoret var alle tiders!

Infopermen Alf Brustad presenterte den nye infopermen for hyttene. Bjarne Bockelie og Alf Brustad har utarbeidet denne. Dette med bakgrunn i at det har vært et ønske om å få en mer oppdatert perm med likt utseende på alle hyttene til Troms Turlag. Se for øvrig egen sak s. 23 i Fjellvåken. Det ble foreslått at hyttene bør ha oppslag angående telting utenfor hyttene i tillegg til permene. Dette fordi personer som teller mest sannsynlig ikke leser hyttepermene dersom de er innom hytta en snarturn for å

koke kaffe eller lignende. Hensikten med permene er et ønske om at våre gjester skal finne info på et bestemt sted.

Regnskapet for 2008 tom. 30.09.08 lagt fram. Først og fremst viser det at turlaget foreløpig har brukt mindre penger enn budsjettert på vedlikehold og drift av hyttene. Dette kan blant annet forklares i at vi har brukt langt mindre penger på ved i år, takket være fantastisk dugnadsinnsats og gode avtaler med blant annet Statskog om hogst i deler av deres områder.

Besøksstatistikken for 2008 er mangelfull. Når det gjelder statistikk som er mottatt, viser den at sommersesongens besøkstall er på det jevne, med et

noe høyere antall besøkende på Rostahyttene, noe som er en naturlig følge av at Jubileumshytta har vært åpen denne sommersesongen.

Merkeutvalgets planer for 2009

Anjavassdalen: omlegging av stien mellom Dividalen og Vuomajohka.

Nedrefosshytta-Reisavasshytta: sikring av sti ved Bjørnehiet samt bru og klopper ved Reisavasshytta. Rostadalen: omlegging av sti mellom Rostaelva og Aslatjohka på vei mot Dærta. Rydding langs stien oppover dalen, også mellom Tverelvmo og Likkadalen.

Vedlikehold av Divibrua.

Permanent merking ved Øse.

Generell merking og rydding langs hele løypenettet.

Prioritering for vedlikehold av Troms Turlags hytter

Taktekking på nye Gappo sommer 2009.

Vedlikehold av taket og ny inngang på Nye Dærta, takarbeidet utføres våren 2009.

Gamle Vuoma er et problem, og der er det behov for en betydelig opprusting, planlegges i 2009 og arbeid utføres i 2010.

Nybygging

Innredning av annekset på Gappo.

Nytt uthus på Gappo ferdigstilles sommer 2009.

Innredning av Badstua ved Nedrefosshytta.

Ferdigstilling av varmebua på Kjølen sommer 2009.

Kysten i Troms byr på mange flotte naturopplevelser. Foto: Jarle Nilsen

Kystled i Troms?

Med utgangspunkt i DNT-leder Tom Ivar Bern sin leder i Fjell og Vidde for vel et år siden, der han peker på det fantastiske turpotensialet vi har langs kysten vår, er det klart at vi også i Troms har en utrolig flott kyst med et vell av turmuligheter. Det tradisjonelle så langt er kortere turer med bestigninger av topper som gir megautsikt til fjell og fjord, øyer og sund, et landskap i særklasse, som vi er forunt å oppleve vi som bor langs kysten. Et landskap som er blant de ypperste i nasjonal og internasjonal målestokk, og som turistene strømmer til i massevis for å oppleve fra båtdekket eller bilvinduet.

Tom Ivar Bern sitt poeng i lederen sin var at også vi som er DNT-medlemmer må tenke oss om når vi drar på tur. Han oppfordrer oss til å utvikle rutenettet slik at det vil være enklere å bruke kollektive

transportmidler og likeså til å satse på nærmiljøet. Her i Troms er det ikke uvanlig av vi kjører et par timer for å gå på tur i indre Troms, hvor rutenettet er bra utviklet. Mens vi kunne hatt like fin tur her ute mot kysten om det hadde ligget til rette for det. Og det er liten mulighet til å nytte rutebuss når turen går den veien. Et problem som dem uten bil møter hver gang de skal til indre Troms.

Det er da en kan begynne å lure på om det ikke skulle være mulig å få til ei sammenhengende tur-rute her ute på kysten. Og jo mer en lur, jo mer overbevist blir en om at dette må gå an. Her i Troms består kysten av store øyer med ferjeforbindelse mellom. Siden Malangsferja begynte å trafikkere mellom Senja og Kvaløya for snart 10 år siden, ble en viktig forbindelse etablert, vel og merke bare på sommerstid, men likevel viktig, og en av forutset-

ningene for at ideen lar seg realisere. Lenger nord i fylket er det også ferje mellom Ringvassøya og Vannøya, og det er tunnel mellom Ringvassøya og Kvaløya.

Så ut fra dette skulle det være mulig å få til et sammenhengende ruteopplegg fra Vannøya i nord til Senja i sør. Og hvilken flott tur ville ikke det kunne bli, hele strekningen eller deler av den. Det ville være en tur som gir et utall av variasjoner fra daler med vann og fjell (rene innlandsopplevelser), langs fjorder, sund og strender, til utsyn mot skjærgård og storhav. Og innimellom 2 til 5–6 dagsmarsjer en hyggelig liten ferjetur til neste øy.

Slik som forholdene er i dag, må en ha med telt for å gjennomføre en slik tur. For et turlag vil det bli en formidabel oppgave å etablere overnattingssteder underveis. Men siden ei slik turrute av og til vil komme i nærheten av bebodde steder gir det god mulighet til privat etablering av overnattingsstedene. På den måten kan det skapes litt næringsliv og aktivitet langs den traseen ruta legges etter. Og det vil være kjærkomment ute i ytterkantene.

I hovedtrekk kan ei slik led gå over øyene, fra Vannøya til Senja. I detalj finnes det mange alternativer å velge mellom. Med start ute på Vannøya vil det være høvelig å bruke to dager der før ferjetur til Ringvassøya. Da kunne det passe og overnatte på Hansnes før en trasker i vei og bruker tre dager over Ringvassøya. Et av overnattingsstedene på Ringvassøya vil måtte bli Ringvassbu. For å komme til Kvaløya må tunnelen passeres, og her er det viktig å passe opp bussene når de passerer. Over Kvaløya kan det ta 4–6 dager med moderate dagsmarsjer før en er framme på Brensholmen. På Senja vil det ta 2–3 dager å gå fra Botnhamn til Senjabu. Derfra kan en gå inn på ruta mot sør eller gå ut til Gryllefjord.

Det vil være et stort arbeid å få etablert ei slik rute. Det må forhandles med grunneiere, og flere steder kan det kanskje bli den vanskeligste bøygen.

Traseene må gåes opp og tilrettelegges og merkes. Det må informeres om overnattingssteder og buss- og ferjetider. Mellom overnattingsstedene vil det sikkert være på sin plass å sette opp enkle gapahuker for å raste i underveis. Vi vet at det er ikke bare godværsdager langs kysten om sommeren.

Fikk vi til ei slik rute behøvde vi ikke å reise langt for å dra på tur, og det ville være gode muligheter for å reise kollektivt. Vi kan gjøre unna deler av ruta, eller vi kan ta hele strekningen og bruke 10–14 dager. I alt drøyt 200 km. Vi ville også få et storartet inntrykk av den flott kysten vi har og de fine turmuligheten den gir rett utenfor der vi bor. Og på fineste sommeren er mygga langt mindre plagsom her enn i indre Troms. Og jeg tør påstå at ei slik rute virkelig ville være attraktiv for mange av de turistene som reiser nordover. Det er jo nettopp dette mange av dem ønsker, men som det i dag finnes så lite å tilby her på kysten.

Overnattingsstedseierne har mulighet for å tilby båtutleie og andre fasiliteter, og mange av dem som går kan kanskje ha lyst til å stoppe opp en dag eller to.

Troms Turlag har i årenes løp gjort en kjempejobb med å etablere hytte- og rutenettet i indre Troms. Når vi leser om friluftaktivitetene som kan tilbys der, er dennesammenhengenderutagjennom indre Troms (Nordkalottruta) noe av det første som nevnes. Det ville vært minst like verdifullt å ha ei kystled å vise til i ytre Troms. Derfor vil begge rutene være viktige, det er ikke snakk om den ene eller den andre.

Ei slik kystled som her er skissert har også mulighet til å kunne forlenges både mot sør til Lofoten og nord til Finnmark. Også da med hjelp av ferjer eller rutebåt. Dette er kanskje en vill idé, men for en fantastisk opplevelse ville det ikke være å oppleve kysten fra Lofoten til Finnmark ved å bevege seg gående langs Ishavet.

Av Jarle Nilsen

Avskjed med Vuoma

Etter mange og lange overveielser bestemte vi oss for å slutte som tilsyn på Vuoma. Det har vært ti år med mange fine turer til hytta, ikke minst den siste turen i oktober 2008. På denne turen fikk vi nærkontakt med ei elgku med kalv. På årets faste tur i august fikk vi besøk av en rein som syntes det grønne gresset rundt hytta smakte godt. Han forsynte seg av gresset og brydde seg lite om oss. Fisken i Vuomavannet har vi smakt på, og bade-temperaturen i vannet har vi testet etter lange arbeidsøkter. Mange fine turer i området har vi gått, både sommer og vinter.

Tilsynsjobben har gitt oss mange fine opplevelser i møte med turgåere og en storslått natur. Mange gode venner i turmiljøet har vi også fått.

Vi vil her og nå benytte anledningen til å takke alle som har vært med oss til Vuoma på dugnad!

Som sagt så hadde vi tenkt å slutte som tilsyn, men – så var det Jubileumshytta på Rosta. Vi deltok på noen dugnader der i byggetida, og da hytta stod ferdig, ble jobben som tilsyn utlyst. Vi lot oss friste og søkte, så nå sitter vi her som tilsyn på Jubileumshytta.

Har du lyst å bli en del av dette miljøet så ta gjerne kontakt med oss eller Turlagskontoret, det er alltid bruk for ei hjelpende hand.

Hilsen Sonja Lindrupsen og Arne Steinar Mikalsen

Sonja ser tilbake mot Vuoma. Foto: Arne Steinar Mikalsen

Ingen sak å lufte sengetøy i godvær. Foto: Sonja Lindrupsen

Prinsessen på erten. Foto: Sonja Lindrupsen

Smånytt

Jubileumshytta på Rosta. Foto: Harald Strand

Retting

I forrige nummer sto det i en artikkel fra Golda (jubileumsdugnad) at Hanna og Bjarne Bockelie er de i TT som har hatt tilsynsjobben på samme hytte lengst. Dette stemmer ikke: Kjell Vangdal var tilsyn på Stordalsstua i 29 år (fra 1971–2000).

Nye Dæрта

er stengt i ukene 11–14 pga. renovering av taket.

Aketur i Håkøybotn

Barnas Turlag minner om Aketur i Håkøybotn 28. mars 2009, klokken 11.00. BT stiller med bålcaffe

Neste nummer av Fjellvåken kommer i juni.

Frist for stoff til Fjellvåken 2-09 er 1. april.

og saft. Ta med underlag og evt. grillmat m.m.

Oppmøte Farmen på Langnes kl. 10.00 eller i Håkøybotn kl. 11.00. Åpent for alle.

Turledere: Morten og Hilde (977 99 689).

Vi gratulerer

Den 28. februar er æresmedlem Odd Østgård 85 år.

Dagen feirer han som det høver seg, på fjellet.

Troms Turlag gratulerer den spreke jubilaranten!

Vil du vite mer om aktivitetene til Troms Turlag, kan du kontakte turlaget på tlf. 77 68 51 75, eller gå inn på hjemmesida www.turistforeningen.no/tromsturlag.

I redaksjonen: Lisbeth B. Johannessen, Jorunn

Mørkved og Toril Skoglund

Forsidebilde: Svartnestinden. Fotograf: Gudmund Sundlisæter

Vi ønsker alle velkommen innom Turlagskontoret til en hyggelig prat

Postboks 284, 9253 TROMSØ

Besøksadresse: Kirkegt. 2

Telefon: 77 68 51 75

Bankgiro: 8245 06 09141

Åpningstider: onsdag 12–16, torsdag 12–18, fredag 12–14

E-post og telefon besvares mandag til fredag 9–16

- E-post: tromstur@online.no
- Hjemmeside: www.turistforeningen.no/tromsturlag
- Redaksjonen i Fjellvåken ønsker stoff fra Turlagets medlemmer. Manus kan sendes til Turlagets adresse.
- Adresseendring meldes direkte til Turlagskontoret